
KÖNYVISMERTETÉS

Bócz Endre: Négy évtized az ügyészségen

Pallas Páholy Kulturális és Kiadói Kft., Budapest, 2010, 575 oldal

A jogi lexikonban az ügyész, az ügyészség egy-egy rövid címszó, az egyetemi tankönyvekben az ügyészségről szóló rész egy nem túl hosszú fejezet. De annak az embernek, aki évtizedeken keresztül elhivatott ügyész, ügyészségi vezető volt, és nem utolsósorban neves jogtudós is, egy terjedelmes, 575 oldalas kötetre való mondanivalója van az ügyészségről, az ügyészi hivatásról, a jogtudományról, és a korról, amelyben hivatása kibontakozhatott.

Aki kézbe veszi és elolvassa a Pallas Páholy Kulturális és Kiadó Kft. jóvoltából Bócz Endre *Négy évtized az ügyészségen* címmel megjelenő kötetét, megismerheti az ügyészség, benne a Fővárosi Főügyészség négy évtizedes – 1961-től 2001-ig tartó – működését, egy jogász fejlődéstörténetét, megismerheti azt, hogy egy ifjú, tehetséges jogász hogyan jutott el a fogalmazóságtól az ügyészi szervezet egyik kulcspozíciójába, hogyan lett fővárosi főügyész, ezen a rögzös úton kik voltak tanítómesterei, segítői, példaképei, munkatársai. Megismerheti azt is, hogy az ifjú jogászból hogyan lett neves jogtudós, egyetemi, főiskolai oktató, Európa-szerte elismert, Magyarországnak, az ország ügyészségének, igazságszolgáltatásának, a magyar jogtudományának elismerést szerző tudós ügyész.

E sorok írója hálás a sorsnak, és büszke arra, hogy Bócz Endre kortársa, az elmúlt évtizedekben ügyésztársa lehetett. Ne tűnjön dicsekvésnek, hogy a szerzőhöz ifjúkorom óta emberi, szakmai barátság fűz. Nevem a kötetben többször előfordul. Pályánk úgy alakult, hogy volt idő, amikor kezdőként mindketten a fővárosban voltunk ügyészek, majd a szerző előjárója lehettem, és volt idő, amikor viszont Bócz Endre a főnököm volt. Ezért a kötet minden sorát átéreztem, és kortársként tanúsíthatom, hogy Bócz Endre az elmúlt négy évtized ügyészségéről hitelesen számolt be, szubjektív elemekkel aláfestve, objektívításra törekszik. A memoár már csak ilyen műfaj.

A mű tizennégy fejezetre tagozódik.

Az elsőtől megtudhatjuk, hogy Bócz Endre – ahogy ő írja – első generációs jogászcsaládból származik, édesapja ügyvéd volt. Ezért aztán ő a jeles érettségi után 1955-ben „osztályidegennek [E/7]” (9. o.) számított, és csak egy év múlva vették fel az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára. Beavat minket abba, hogy akkor is csak rektori döntéssel lett joghallgató, és ebben milyen segítséget kapott sportegyesületétől. Ezt azért emelem ki, mert Bócz Endre életében – ahogy a kötetben is ír róla – mindig nagy szerepet játszott a sport. Ifjú-

KÖNYVISMERTETÉS

---

korában háromtusázott, majd ügyészkorában hajnalonta rendszeresen úszott, futott, lovagolt. (A rendőröktől tudom, hogy a rendőrség Mosonyi utcai lovardájában mindig örültek Bócz Endre hajnali megjelenésének, már csak azért is, mert a lovakat „megjáratta”.) A rendszeres sportnak bizonyára jelentős szerepe volt abban, hogy Bócz Endre a pályáján rá háruló nagy munkateher mellett a jogtudományban is jelentős eredményeket tudott felmutatni.

Bócz Endre Götz János egykori fővárosi főügyész segítségével (25. o.) került az ügyészségre. A könyvből kicseng, hogy a szerző további pályáján is meghatározó élményt jelentett Götz János. A mű VI. fejezetében (246. o.) erről így ír: *„Én őt művelt embernek, kitűnően képzett jogásznak, éles eszű emberséges vezetőnek ismertem meg; sok szempontból példaképemnek tekintettem. Így őrzöm meg emlékezetemben.”* Biztosíthatom az olvasót, hogy Bócz Endre sok hetven év körüli egykori – ma már nyugdíjas – ügyész véleményét fogalmazta meg. Magam is egyik ügyészi példaképemnek tekintem Götz Jánost.

A szerző a kötet későbbi fejezeteiben egész ügyészi arcképcsarnokba vezeti az olvasót. Nagyszerű, hivatásukat szerető és szolgáló ügyészekkel „ismerteti” meg az olvasót. (A teljesség igénye nélkül: Kovács István, Salamon Géza, Rónai Róbert, Mérő Endre, Csók Károly, Szabó Pál, Takács Pál, Farkas Gyula, Miklós Lajos, Szijártó Ferenc, Horváth Zoltán, Friedrich Lajos, Kereszty Béla.) Róluk, tudásuk és munkájuk mellett, érdekes emberi történeteket is olvashatunk a könyvben.

Az első fejezetben betekintést kaphatunk az ötvenes évek második felének egyetemi életébe, megismerhetjük a jogi kar akkori oktatóit, és megtudhatjuk, hogy a szerző egyetemista korában hogyan kezdett hozzá a jogtudomány műveléséhez (19. o.).

Az első fejezetből derül ki, hogy Bócz Endre 1961-ben a Budapesti IX. Kerületi Ügyészségen kezdte ügyészségi pályafutását, akkor jegyezte el magát egy életre az ügyészi hivatással. Színesen ír egykori kollégáiról, nem hallgatva el azok erőnyeit, gyengeségeit. Részletesen szól az ügyészség akkori szegényes berendezéséről, az ott folyó sokrétű munkáról, tanulóévei kezdetéről, a kerületben dolgozó rendőrökről, első sikereiről, a kor slágerügyeiről (galerik felszámolásáról, társadalmi tulajdont károsító ügyekről).

A szerző joggyakorlatának második állomása a Fővárosi Főügyészség Nyomozó Osztálya – ahogy egy helyütt írja, Götz János kedvenc osztálya (81. o.) – lett. Az 1960-as évek elején az ügyészségi nyomozás fénykorát élte. Az osztály állománya egy osztályvezetőből, két csoportvezetőből, huszonkét beosztott ügyészből, öt fogalmazóból, egy bünyügyi technikusból, egy könyvvizsgálói képesítésű tisztviselőből, nyolc gépirónőből és két gépkocsivezetőből állt (50. o.). A szerző ügyészi pályafutása idején igazán ezen az osztályon érezte jól magát. Kellő humorral mutatja be az osztály állományát, munkáját. Az osztályon sokféle ügy nyomozását végezték. Nyomoztak a

KÖNYVISMERTETÉS

---

rendőrök sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntette miatt, vesztegetési és társadalmi tulajdont károsító ügyekben, az igazságszolgáltatás rendjét sértő bűncselekmények miatt. A szerző oldalakon keresztül beszámol az általuk végzett nyomozásokról. Itt ismeret egy olyan általa nyomozott ügyet is, ahol a tanúk kihallgatásakor hibázott, és arra csoportvezetője hívta fel a figyelmét. Megjegyzi azonban, hogy az eset „egész pályafutásomra kiható tanulságokkal szolgált” (60. o.). A tanulóévekhez ez is hozzátartozik, mindnyájan átestünk hasonlóan.

A szerző őszinteségét bizonyítja, hogy számot ad egy sikertelen házi beszámoló-ról, amikor is a bírósági eljáráshoz kapcsolódó ügyési tennivalókról szóló beszámolóját a bizottság úgy értékelte, hogy gyakorlatát meghosszabbította (68. o.).

Az első fejezet azzal zárul, hogy szerzőnk az ügyészségen kötelező joggyakorlat és házi beszámolók után a szakvizsgát letéve ügyészi kinevezést kapott.

A *tanulóévek címet viselő második fejezetben* indulásként megismerkedhetünk az akkor még „földszintes” Óbuda – Budapest III. kerülete – életével, az ügyészség – ahol szerzőnk most már kinevezett ügyészként kezdett dolgozni – és a rendőrség állományával, tevékenységével. Megtudhatjuk, hogy az ügyészségen már akkor is sokat kellett dolgozni. Megtudhatjuk azt is, hogy a rendőrnek akkor még olyan tekintélye volt, hogy a neves óbudai vagányok „csókolom, Jenő bácsi”-val köszöntötték (94. o.).

Az óbudai ügyészkedést ugyancsak egy rövid kitérő követte a főügyészség tárgyalócsoportjánál. Itt egyebek között kiderült, hogy az ügyész jó, ha ért a hermelinstólákhöz is, amikor a szerző a *Josip Broz Titó* felesége sérelmére Budapesten elkövetett lopás miatt induló bűnügyben képviselte a vádat. Történt ugyanis, hogy a sértettől egy a svéd királytól ajándékba kapott hermelinstólát is eltulajdonítottak, amelyet a hölgy már két alkalommal viselt. A nyomozáskor a stóla értékét több százezer forintban jelölték meg. Ezt a vádlott sokallta. A tárgyaláson derült ki, hogy a hermelinstóla két-három viselés után elértéktelenedik (105. o.). (A rendőrök, ügyészek, bírák akkor sem tehetek szert hermelinstólára.)

1964. január 1-jén Bócz Endre visszakерült a főügyészség nyomozó osztályára, ahol a következő tizennygy évben dolgozhatott. Ezeknek az éveknek a krónikáját tartalmazza a könyv második fejezetének további része, valamint a harmadik és negyedik fejezete. Ezekben a részekben olvasható a szerző szakmai és tudományos fejlődésének története is. Ezek a részek a tényállás, a bűnösség bizonyítása szempontjából érdekes jogeseteket tartalmaznak. A szerző a jogeseteket a nyomozástól az ítélelhozzatalig ismerteti. Megismerhetjük egy pályája elején járó ügyész küzdelmeit, vívódásait, tipródásait, szemtanúi lehetünk tehetsége kibontakozásának, szorgalmának, tudományos előmenetelének.

KÖNYVISMERTETÉS

A kötet *Előhangjában* a szerző maga mondja, hogy munkáját nem tudományos igényű írásnak szánja. A műben azonban itt-ott tetten érhető a szerző tudományos vénája.

Ilyen az a rész is, ahol az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmények nyomozást tárgyalja (182–184. o.), és a gyakorlat hiányosságait felismerve, tudományos alapon megreformálta a hamis vád és a hamis tanúzás büntette miatt induló nyomozások gyakorlatát.

Ugyancsak ilyen *Az ártatlanság védelme és a valószínűség-számítás* című fejezet *Jó-e a borotvapenge* alcímét viselő fejezetrész is, ahol a rossz minőségű ipari termék forgalomba hozatalának büntettségével kapcsolatos véleményét fejti ki (220–224. o.).

Ide sorolhatók még a perben csalással és az életveszélyt okozó testi sértéssel kapcsolatos fejezetei is (315. és 325. o.).

Ilyennek kell tekinteni a könyvnek azt az alfejezetét is, amelyben a szerző a „skinhead ügyeket” tárgyalja (378–383. oldal). Ebből kiderül, hogy a Fővárosi Főügyészség már a rendszerváltozás előtt az ilyen ügyekben a Btk. 156. §-a szerinti nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport elleni bűncselekmény miatt emelt vádat. Az ügyészi álláspontot azonban a bíróság nem osztotta. Ki nem mondott véleményük az volt, hogy Magyarországra rossz fényt vetne, ha bírósági pecsét alatt kijelentene, hogy országunkban létezik faji megkülönböztetés. (Véleményüket viszont peren kívül elmondták.) Ez a bírósági gyakorlat a rendszerváltozás után sem változott. A szerző ki meri mondani, hogy a Legfelsőbb Bíróság is félremagyarázta a büntetőjogot, „*megtagadta a törvény alkalmazását mind a rendszerváltás előtt, mind utána*”. A szerző is utal rá – véleményét magam is osztom –, hogy a büntetőjog helyes alkalmazásával talán meg lehetett volna előzni a Tatár-szentgyörgyön és az ország több településén életek kioltásával járó eseteket.

Bócz Endre egy egész alfejezetet szentel a rendszerváltozás után oly sokat vitatott közosság elleni izgatás, azon belül a gyűlöletre uszítás értelmezésének. Ehhez segítségül hívja az egykori Kúria eseti döntéseit (512–526. o.). Esetekkel bizonyítja, hogy a közosság elleni izgatásról szóló jogszabály alkalmas arra, hogy az oly sokszor emlegetett alkotmánybírósági határozatot is figyelembe véve, a gyakorlatban előforduló, a közvéleményt is felháborító esetekben alkalmazható legyen. A szerző szerint „*ez a törekvés alapvetően a politikai szférában lezajlott történések miatt fulladt kudarcba*”. A szerzőnek ebben a kérdésben is igaza van.

A kötet ötödik fejezete *Az aspirantúra* címet viseli.

Aki az opust e fejezetig elolvassa, a lábjegyzetekből megtudhatja, hogy Bócz Endre egyetemista korától rendszeresen publikált különböző szaklapokban, és gyakorlati munkája mellett élénken érdeklődött a jogtudomány, elsősorban a bün-

KÖNYVISMERTETÉS

---

tető anyagi és -eljárási kérdések iránt. E fejezetben betekintést kaphatunk a tudományos képzés rejtelmeibe, abba, hogy a megterhelő ügyészi munka mellett miként lehet két idegen nyelvet elsajátítani, nyelvvizsgát szerezni, és a kandidátusi értekezést elkészíteni, megvédeni.

A kötet egyetlen hibájaként, hiányosságaként lehet felróni, hogy a kiadó nem kérte meg a szerzőt publikációs jegyzékének elkészítésére, és azt függelékként nem csatolta a könyvhöz. Pedig tanulságos olvasmány lett volna. Ennek hiányában a szerző által jelzett lábjegyzetekből értesülhet az olvasó Bócz Endre sokrétű jogirodalmi tevékenységéről.

A hatodik fejezetből megtudhatjuk, hogy Bócz Endre 1972-ben megindult fellelé az ügyészségi ranglétrán, először a nyomozó osztályon lett csoportvezető, majd 1978. július 1-jén osztályvezetői rangban a főügyészség titkárságvezetője lett. Ez a beosztás nem igazán jogi munka, az ország legnagyobb ügyészségének, a Fővárosi Főügyészségnek és az alárendelt kerületi ügyészségek munkáját kellett szerveznie, igazgatnia, a statisztikát karbantartania, a főügyész keze alá dolgoznia. Jó iskola volt viszont a szerző további vezetői – főügyész-helyettesi, majd főügyészi – tevékenységéhez.

A hetedik fejezetben a szerző – indításként – számot ad arról, hogy 1979. február 1-jén hogyan lett a Fővárosi Főügyészség általános felügyeleti és polgári jogi szakterületén főügyész-helyettes. Maga is megemlíti, hogy kinevezése „szakmai körökben nagy megrökönyödést váltott ki”. Hamar beletanult az új feladatba. A könyv további részéből kiderül, hogy ez a beosztás Bócz Endre szakmai fejlődéstörtének szerves része, a későbbi főügyészi kinevezésének, majd főügyéssként történő munkálkodásának jó előiskolája volt. A fejezet második részében már a szerző büntetőjogi szakterületen betöltött főügyész-helyettesi éveiről olvashat az érdeklődő olvasó. Ez az időszak az 1980-as évekre esik.

E fejezetben ismerteti a főügyészség és a kerületi ügyészségek szervezetét, munkamódszerét, bemutatja, jellemzi a vezetőket. Megtudhatjuk, hogy a munkában, a vádiratszerkesztésben, a garázdaság mibenlétében, értelmezésében, a vádképviselőt ellátásában, a vádemelés mellőzésében milyen „újításokat” vezetett be. (Tanúsíthatom, hogy ezek időtállóan bizonyultak, még a 2000-es évek első évtizedében is alkalmaztuk az akkori tájékoztatókat.)

A nyolcadik fejezet (jogi problémák-ügyek tükrében) egy folytonosan gondolkodó, az ügyészi munkában, a jogalkalmazásban mindig a törvényes jogi megoldást kereső ügyész, ügyészségi vezető visszaemlékezéseit tartalmazza. Őszintén szól a Fővárosi Főügyészség és a Legfőbb Ügyészség jogértelmezési vitáiról (mert ilyenek is voltak!), a Btk. kodifikációja kapcsán kifejtett bizottsági tevékenységéről, a

KÖNYVISMERTETÉS

---

halálbüntetés körül a nyolcvanas években kialakuló elméleti vitáról, a korrupciós ügyekről, a rendőrségen belül – sajnos máig ható – statisztikai szemléletről.

A könyv *kilencedik* fejezetében a szerző elvi kérdéseket is magában hordozó ügyeket ismertet: az 1983-ban a Szépművészeti Múzeum sérelmére elkövetett képlopási ügyet, a totócsalásos ügyet (benne futballbotrányokat, a sportfinanszírozás kérdését), a szkinhed-ügyeket, egy emberölési ügy bizonyításának bonyodalmait, a magánnyomozás megjelenését és annak szabályozását.

A kötet *tizedik és tizenegyedik* fejezete Bócz Endrének „a főügyési székben” 1990 és 2000 között eltöltött idejébe enged bepillantást. A kezdet a honi történelem mozgalmas, izgalmas időszakára, a rendszerváltozás korszakára esett. Az ügyészségen akkor még nem működtek a demokratikus intézmények – az ügyészségi alkalmazotti tanács, az ügyési tanács, az összügyészi értekezlet –, amelyek napjainkban véleményt nyilváníthatnak az ügyészségi vezetők kinevezéséről. (Ezeket a testületeket a törvény csak 1994-ben rendszerezette.) Bócz Endre főügyési kinevezése azonban törvényi előírás hiányában is a legdemokratikusabban történt, kinevezését a fővárosi ügyészi karban közvélemény-kutatás előzte meg, amit a legfőbb ügyész elfogadott (402. o.).

A szerző e fejezetben szól a rendszerváltozás körüli politikai indíttatású ügyekről (Dunagate-ügy, szobordöntések), az ügyészség alkotmányos helyzetét illető – máig ható – vitákról, az ügyészség depolitizálásáról, bemutatja a főügyészség és a kerületi ügyészségek vezérkarát, és színesen beszámol a bűncselekmények megelőzése ügyében Kubában rendezett VIII. ENSZ-kongresszuson szerzett tapasztalatairól (413. o.).

Élményszámba megy, amikor beszámol arról az esetről, amikor ügyészként utoljára képviselt vádat egy másodfokú tárgyaláson bíróság előtt (415–418. o.). A per tárgya a rendszerváltozás két politikusának (*Horváth Balázs, Eörsi Mátvás*) az 1990. októberi taxisblokádk kapcsán tett nyilatkozatának büntetőjogi keretek közötti értékelése. Az ügyben az elsőfokú bíróság felmentő ítéletet hozott. A főügyész a másodfokú bíróság előtt – kerülve az ügy politikai tartalmát – kizárólag az törvény és a politikusi nyilatkozatok nyelvtani értelmezését végezte el. Az ügyészi érvelést a bíróság elfogadta, és a vádlottat, Eörsi Mátvást megrovásban részesítette.

Az ügyészség – köztük a Fővárosi Főügyészség is – a XX. század második felében folytonosan létszámiánnyal küszködött, és ezért állandósult az ügyhátralék. Így volt ez az 1990-es években is. A könyvből megtudhatjuk, hogy a fővárosban jó munkaszervezéssel, a Legfőbb Ügyészség segítségével és az ügyészek szorgalmas munkájával hogyan sikerült a hátralékot feldolgozni.

A szerző beszámol az ügyészi vezetői álláshelyek 1992-ben bevezetett pályázat útján történő betöltésének lebonyolításáról. Györgyi Kálmán akkori legfőbb

KÖNYVISMERTETÉS

ügyész, az akkori politikai viszonyok között, bizonyára nagy politikai nyomásnak volt kitéve. Ő azonban a lehető legbölcsebben járt el. A régi főügyészek közül hat főügyészt – köztük Bócz Endrét is – meghagyott hivatalában (őket 2000-ben majd az új legfőbb ügyész bocsátja el, erről is olvashatunk a könyvben), két helyen külső pályázót, a többi helyen többéves gyakorlattal bíró, vezető beosztásban dolgozó ügyészt nevezett ki főügyésznek. (Azokban az években mindössze három megyei főügyész vált meg a szervezettől, ők sem politikai okok miatt.) Azok a régi megyei főügyészek, akik nem vagy sikertelenül pályáztak, más beosztásban továbbra is ügyészek, a szervezet megbecsült tagjai maradtak, ezzel is mutatva a szakma iránti elkötelezettségüket.

A szerző e fejezetben ismerteti az ügyészégi nyomozás újbóli kialakításának körülményeit, a szervezeti megoldásokat, az ezen a területen is létező jelentős létszámihiányt, és azt, hogyan lettek fokozatosan úrrá ezen.

Szól a könyvben a sajtó, a nyilvánosság és az ügyészség kapcsolatáról, a megváltozott viszonyok között hogyan lehetett az újságírókat az ügyészséghez vonzani, és az ügyészeket rászoktatni arra, hogy a sajtónak nem szaknyelven, hanem köznyelven kell nyilatkozni.

Bócz Endre e fejezetben is egykori ügyek bemutatásával szemlélteti az ügyészség elvi és gyakorlati munkáját. Szól a titoksértési ügyekről (Juszt-ügy), a körülöttük kialakuló elvi vitákról, a megoldásokról, a korrupciós ügyekről, a sortűzperекről. Erre az időszakra esett, hogy Bócz Endre bekapcsolódott a nemzetközi jogéletbe:

- 1991-ben bekapcsolódott az Európa Tanács által kiküldött albizottság munkájába, amely a tagországok büntetés-kiszabási gyakorlatát vizsgálta.
- Bekapcsolódott az Európa Tanács bűnüldözési problémákkal foglalkozó szakértői bizottságának munkájába.
- Részt vett a Nemzetközi Ügyészi Egyesület létrehozásában, 1996 és 1999 között az egyesület alelnöke volt. A könyvből megtudhatjuk azt is, hogy ez a nemzetközi egyesület a Magyar Ügyészek Országos Egyesületének kezdeményezésére jött létre.
- Részesen volt az Európa Tanács által kiküldött, a tanúvédelem kérdéseivel foglalkozó munkabizottságnak.
- Ezenkívül több nemzetközi konferencián képviselte hazánkat, illetve a magyar ügyészséget.

A nemzetközi jogéletben szerzett tapasztalatairól a hazai jogi szakajtó útján mindig tájékoztatta az itthoni jogász-közvéleményt. Erről a mű lábjegyzeteiben olvashatunk.

A *tizenkettedik* fejezetben a szerző a 2000 őszén, a Györgyi Kálmán lemondása után, az új legfőbb ügyész megválasztásával kezdődő nyolc főügyész „el-

KÖNYVISMERTETÉS

---

bocsátásnak” történetéről ad számot. Ez valóban – a szerző szavaival – „egy bárdolatlan, botrányos eljárás volt, amely az ügyészi kar nyilvános arcucsapásával tekinthető egyenértékűnek”. Az eljáráson a Fővárosi Főügyészség állománya is megütközött. Akkor az Ügyészek Egyesülete Fővárosi Tagozatának elnöke voltam. Mi, a Fővárosi Főügyészség és a kerületi ügyészségek vezetői, az egyesület szervezésében egy szép, az ügyészség hagyományainak megfelelő, a Belügyminisztérium Duna Palotájának különtermében lírai hangvételű ünnepség keretében köszöntünk el a főügyészüntől. Közadakozásból két lovas szobrot ajándékoztunk neki. Később, amikor a televízió az otthonában készített vele riportot, örömmel láttam, hogy az ajándék a lakás főhelyén van.

A könyv *tizenharmadik* fejezete epilógus, a szerző beszámol az ügyészi pályája lezárása utáni időszakról, az Igazságügyi Minisztériumban töltött évekről és a tovább végzett oktatói tevékenységének élményeiről. Egy kissé keserű hangon ismerteti a Btk. kodifikációjával kapcsolatos személyes élményeit, majd néhány oldal erejéig visszatér a közösség elleni izgatás értelmezéséhez, elvi alapon ismét elmarasztalja a bírósági gyakorlatot. A fejezet záró részében beszámol arról, hogy „a partvonalon kívülről...” is lehet valaki alkotó értelmiségi.

A könyv utolsó, *tizennegyedik* fejezete személyes élményeket tartalmaz, majd levelet intéz az olvasóhoz, amelyben felidéri a nyomozó osztályon rendszeresített disznóvágások hangulatát.

Aki végigolvassa a könyvet, meggyőződhet arról, hogy a Fővárosi Főügyészségen az 1960-as évektől színvonalas, tisztességes jogalkalmazói munka folyt, ahogy a szerző írja: *„Valamennyien híven igyekeztünk teljesíteni a doktorrá avatásakor letett eskünkben vállalt azt a kötelességünket, hogy »életemet a jog és az igazság szolgálatának szenteltem«...”* Megtudhatja az olvasó azt is, hogy nem igaz az, amit egy újságíró állított, hogy 1989 előtt az ügyészi munka „politikai feladat” és a „jog megcsúfolása” volt (539. o.).

Bócz Endre könyvét jó szível ajánlom – már csak a nosztalgia okán is – a nyugdíjas ügyészeknek. Jó szível ajánlom az aktív ügyészeknek, titkároknak, fogalmazóknak is azért, hogy megerősödjenek hivatásuk gyakorlásában, hitet és erőt merítsenek további pályájukhoz. A kötetet figyelmébe ajánlom néhány mai ügyészségi vezetőnek, akik megismerhetik a könyvből a követhető ügyészségi hagyományokat és a vezetés humánumát. Javaslom, hogy a könyvet bátran vegyék kézbe a joghallgatók, gyakorló jogászok és az újságírók is. Ők betekintést kaphatnak az ügyészség mindennapjaiba, megtudhatják, hogy az ügyész nem „mumus”, hanem jogász hivatás – amelynek Bócz Endre magas színvonalú művelője volt –, az igazságszolgáltatás szükségszerű része, a jogállam kelléke, az emberi jogok egyik védelmezője.

KÖNYVISMERTETÉS

Kedves Bandi!

Azi írod könyved hátoldalán, hogy *„Manapság is gyakorta szólítanak meg az utcán számomra ismeretlen emberek kedves szavakkal, így hiszem, hogy a közönség megértette törekvéseimet, és ez – meg a jó lelkiismeret – többet ér minden hivatalos elismerésnél”*. Igazad van! Ehhez egy adalék. Amikor könyved után érdeklődtem egy nagy könyváruházban – akkor még nem tudtam, hogy a könyv könyvárusi forgalomban nem, csak a kiadónál kapható –, egy középkorú eladóhölgynek mondtam a nevedet. Ő felcsillanó szemmel egyből rávágta, hogy *„aha, a főügyész úr”*, és közölte, hogy a könyv náluk sajnos nem kapható. Ez is azt példázza, hogy te az emberek emlékezetében *„főügyész úr”* maradsz. Ezt négy évüzedes ügyészi munkáddal vívtad ki magadnak. Kívánok neked jó egészséget, és azt, hogy ne hagyjon el az alkotókedv. Hiszen könyved is azt sugallja, hogy az értelmiségi lét nem a beosztáshoz kötött, sőt nem is azonos azzal. Bizton állítom, hogy ma már van olyan ügyész a Fővárosi Főügyészségen, aki téged tekint szakmai példaképének.

Köszönöm azt az élményt, amelyet könyved elolvasása nyújtott.

Könyved záró sorát *„eltulajdonítva”*:

Barátsággal üdvözöl, híved, Nyíri Sándor

Készítette: Nyíri Sándor

A könyv megvásárolható a kiadó

1054 Budapest, Alkotmány u. 15. szám alatt lévő irodájában,

de megrendelhető interneten is:

szerkesztoseg@klubhalo.hu